

Θέμα 3ο: Σάββατο 22 / Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2022

ΟΧΙ: Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Μαζί με τη μεγάλη εθνική γιορτή της 28ης Οκτωβρίου, είναι και μία γιορτή της πίστης μας, άγνωστη ίσως σε πολλούς, αυτή της Αγίας Σκέπης. Η σκέψη μας στρέφεται στον μεγαλειώδη αγώνα στον οποίο αποδύθηκε τότε ο στρατός μας αλλά και όλο το έθνος ενάντια στους Ιταλούς, εχθρό κατά πολύ υπέρτερό μας. Και όμως οι πρόγονοί μας πολέμησαν· όπως ο άγιος Νέστωρ, ο μαθητής του αγίου Δημητρίου, που θα γιορτάσουμε, με τον Λυαίο, πέρα από τους υπολογισμούς της ανθρώπινης λογικής. Ας προσπαθήσουμε λοιπόν να εμβαθύνουμε στο νόημα της γιορτής και να αναβαπτιστούμε στο πνεύμα του ΟΧΙ.

Α. Η υλική υπεροχή των Ιταλών ήταν πολύ μεγάλη. Οι Ιταλοί υποστήριζαν ότι διέθεταν στρατό 8.000.000 λογών συνολικά, και τώρα στρέφονταν εναντίον έθνους που είχε τόσο περίπου πληθυσμό!

Πιο συγκεκριμένα η αναλογία των δυνάμεων Ελλήνων - Ιταλών που βρίσκονταν αντιμέτωπες στα ελληνοαλβανικά σύνορα την παραμονή της 28ης Οκτωβρίου ήταν:

- στρατός:

Ιταλοί: 100.000 περίπου άνδρες (59 τάγματα πεζικού, 135 πυροβολαρχίες, 150 άρματα μάχης, 18 ίλες ιππικού, 6 τάγματα όλμων, 1 τάγμα πολυβόλων).

Έλληνες: 35.000 περίπου άνδρες (39 τάγματα πεζικού και 40,5 πυροβολαρχίες· άρματα ο ελληνικός στρατός δεν διέθετε).

- αεροπορία:

ιταλική: 400 περίπου σύγχρονα αεροσκάφη

ελληνική: 140 περίπου, παλιότερης τεχνολογίας.

–Τι γνωρίζετε από το ιστορικό του πολέμου που διεξήγαγε η Ελλάδα κατά του Άξονα, δηλαδή της Ιταλίας και της Γερμανίας;

Η μάχη της Ελλάδας διήρκεσε, προς παγκόσμια κατάπληξη, 216 μέρες, δηλαδή περίπου 7 μήνες: από 28 Οκτωβρίου 1940 έως 31 Μαΐου 1941. Διακρίνεται σε δύο περιόδους:

1. τον ελληνοϊταλικό πόλεμο, νικηφόρο για τους Έλληνες· 5 μήνες θριάμβου των ελληνικών όπλων: 28 Οκτωβρίου 1940 – 5 Απριλίου 1941 .

2. τον πόλεμο και κατά της Γερμανίας· 2 μήνες απεγνωσμένης άμυνας .

Β. Ο ελληνικός στρατός πολέμησε εναντίον ενός εχθρού υπέρτερου του και σε αριθμό και σε εξοπλισμό με μοναδική αυταπάρνηση και γενναιότητα. Εκτός από την υλική υπεροχή του αντιπάλου αντιμετώπισε τον φοβερό ηπειρωτικό χειμώνα (όπως και οι Ιταλοί) – μονάδες ολόκληρες αποδεκατίστηκαν από τα κρουσπαγήματα – και τον προβληματικό ανεφοδιασμό σε πυρομαχικά και τρόφιμα, που γινόταν όλο και πιο δυσχερής όσο προήλαυε στη Βόρειο Ήπειρο. Στα λίγα λεπτά που έχουμε στη διάθεσή μας, είναι αδύνατον να περιγράψουμε την εποποιΐα που έγραψαν οι πρόγονοί μας στα ηπειρωτικά βουνά, αλλά και αργότερα τη γενναία αντίστασή τους κατά των Γερμανών στα οχυρά της Γραμμής Μεταξά και στην Κρήτη.

–Ποια τα αποτελέσματα της μάχης της Ελλάδας; Ποια η σημασία της;

Ας αφήσουμε να μιλήσει η Ιστορία του Ελληνικού Έθνους (Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., τόμος ΙΕ', σελ. 454α):

«Ο ηρωικός αγώνας της Ελλάδας εναντίον του Άξονα, κατά τους επτά συνολικά μήνες του ελληνοϊταλικού και του ελληνογερμανικού πολέμου..., αποτελεί αναμφισβήτητα μια από τις ενδοξότερες σελίδες της ελληνικής ιστορίας. Έχει όμως και ιστορική σημασία ευρύτερη, γιατί επηρέασε πολλαπλά την εξέλιξη του Β' Παγκοσμίου πολέμου και συνέβαλε κρίσιμα στην έκβασή του. Του ανήκει έτσι περίβλεπτη θέση στη γενικότερη σύγχρονη ιστορία και ειδικότερα στην ιστορία του Β' Παγκοσμίου πολέμου».

Πιό συγκεκριμένα:

1. «Οι Έλληνες κατάφεραν την πρώτη πραγματική ήττα στις κατά ξηρά δυνάμεις του Άξονα... Και αν ακόμη η Ελλάς συντριβόταν αύριο, η στρατιωτική συμβολή της θα έμενε αμείωτη... Θα είναι δόξα της Νεότερης Ελλάδος ότι συνέτριψε τον μύθο του αήττητου του Άξονα...» (Times της Νέας Υόρκης 28/11/1940· ό.π., σελ. 455α).

2. Η στάση της Ελλάδας και οι επιτυχίες της επηρέασαν την παγκόσμια κοινή γνώμη, μετέβαλαν την ατμόσφαιρα του πολέμου και είχαν επίδραση ανυπολόγιστης αξίας στο ηθικό των λαών. Πολλές εφημερίδες, πολλοί ραδιοφωνικοί σταθμοί και πολλοί εκλεκτοί άνθρωποι, διάσημοι και μη, σε όλο τον κόσμο (ακόμη και στην Τουρκία!) σχολίαζαν εγκωμιαστικά υπέρ των Ελλήνων τα πολεμικά γεγονότα του ελληνοϊταλικού πολέμου και χαιρέτιζαν με ενθουσιασμό τις ελληνικές νίκες!

3. «Η διάψευση του θρύλου για το αήττητο του Άξονα και η μεταβολή έτσι στις εκτιμήσεις για την εξέλιξη του πολέμου είχε σοβαρότατες επιπτώσεις στο διπλωματικό πεδίο. Κράτη που θεωρούνταν βέβαιο ότι θα μετείχαν στον πόλεμο υπέρ του Άξονα, άρχισαν να εμφανίζουν διστακτικότητα για την συμμετοχή τους ή και να προβάλλουν άρνηση» (ο.π., σελ. 456α).

4. Σοβαρότατες επιπτώσεις και στο στρατιωτικό πεδίο.

Η επιτυχής πολεμική προσπάθεια της Ελλάδας επί τóσους μήνες είχε ως συνέπεια τη δέσμευση ισχυρών ιταλικών και γερμανικών δυνάμεων, που διαφορετικά θα είχαν διατεθεί σε άλλα μέτωπα.

Συγκεκριμένα οι προφανείς στρατηγικές συνέπειες, που επηρέασαν την εξέλιξη του όλου πολέμου, θεωρούνται δύο:

α. Βελτίωση των βρετανικών θέσεων στη Μεσόγειο.

Ο χειμώνας του 1940 είχε οριστεί από τον Άξονα για την εκδίωξη της Μ. Βρετανίας από τη Μεσόγειο και την Αίγυπτο με ορμητήριο την Ελλάδα. Το ελληνικό ΟΧΙ ανέτρεψε αυτά τα σχέδια και έδωσε χρόνο και δυνατότητα στους Βρετανούς να σταθεροποιήσουν τη θέση τους στην Αφρική και την Εγγύς και Μέση Ανατολή.

β. Συμβολή στην ήττα των Γερμανών από τους Ρώσους.

Ο Χίτλερ είχε αποφασίσει να επιτεθεί κατά της Σοβιετικής Ένωσης στις 15 Μαΐου. Θέλησε όμως να τακτοποιήσει το ανοιχτό ελληνικό μέτωπο . Έτσι αναγκάστηκε να αναβάλει την επίθεση κατά των Ρώσων κατά 6 εβδομάδες (από 15/5 στις 21/6). Η αναβολή αυτή της επίθεσης κατά της Ρωσίας θεωρείται από όλους τους ιστορικούς του Β΄ παγκοσμίου πολέμου ως η πλέον καταστροφική για το Γ΄ Ράιχ απόφαση του Χίτλερ. Διότι κατά τη διάρκεια του ρωσογερμανικού πολέμου επήλθε ο βαρύτερος ρωσικός χειμώνας, πριν προφτάσουν να επιτύχουν οι Γερμανοί αποφασιστικά αποτελέσματα. Έκτοτε ο χρόνος εργαζόταν εις βάρος τους ως την τελική ήττα.

Χαρακτηριστικό το παρακάτω απόσπασμα από εκπομπή του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Μόσχας στις 27 Απριλίου 1942 με θέμα «Χαιρετισμός προς Έλληνες»: «...Πολεμήσατε μικροί εναντίον μεγάλων και επικρατήσατε. Δεν ήταν δυνατόν να γίνει διαφορετικά, γιατί είστε Έλληνες. Ως Ρώσοι κερδίσαμε, χάρη στη θυσία σας, χρόνο για να αμυνθούμε. Σας ευγνωμονούμε» (ό.π., σελ. 457α).

–Πραγματικά μοναδική η συμβολή της πατρίδας μας στην επιτυχή έκβαση του πολέμου. Αν όμως, παιδιά, η Ελλάδα κατέρρευε πολύ σύντομα έπειτα από το ΟΧΙ, θα ήταν άξια τιμής και σεβασμού αυτή η επέτειος;

Οπωσδήποτε θα ήταν. Σίγουρα βέβαια το ελληνικό ΟΧΙ δεν θα είχε την αίγλη που έχει τώρα, μετά την εντυπωσιακή εξέλιξη αυτής της σύρραξης. Ωστόσο και στην περίπτωση της σύντομης ελληνικής κατάρρευσης μετά από έντιμο αγώνα η γενιά του '40 θα ήταν οπωσδήποτε άξια του ιδιαίτερου σεβασμού μας, διότι έμπρακτα θα μας είχε δείξει τον δρόμο της τιμής, που είναι η προσήλωση στα ιδανικά μας και ο αγώνας υπέρ αυτών με κάθε θυσία. Η νίκη ηθικά θα είχε κερδηθεί, όπως και τώρα με τους Γερμανούς, απέναντι στους οποίους μπορέσαμε να προτάξουμε άμυνα ελαχίστων ημερών, ηρωική όμως, που απέσπασε ακόμη και τον γερμανικό έπαινο.

Πάντως ιστορικά το ηρωικό ΟΧΙ του '40 το ευλόγησε και με τα δυο Του χέρια ο Θεός, ώστε να γίνεται λόγος για «μία από τις ενδοξότερες σελίδες της ελληνικής ιστορίας» και για θαύμα. Ευλόγησε και στεφάνωσε με πολλές και εντυπωσιακές επιτυχίες την ελληνική προσπάθεια. Η ίδια η Παναγία, η λαβωμένη της Τήνου, μας ένωσε κάτω από τη σκέπη της. Η παρουσία της στο μέτωπο ήταν ολοζώντανη και δραστική, κάποτε και οφθαλμοφανής. Και το δίκαιο είναι κάθε μεγαλούργημα του έθνους μας να το αποδίδουμε στον Θεό και την επίσκεψή Του.

Ποιο θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι το μεγάλο ηθικό δίδαγμα που κληροδότησε στις επερχόμενες γενιές το ΟΧΙ του '40;

Η προσήλωση στα ιδανικά μας – Χριστός, Ελλάδα, οικογένεια – και η απόφαση να θυσιάζουμε τα πάντα για την υπεράσπισή τους, ακόμη και όταν τα προγνωστικά της ανθρωπίνης λογικής είναι τελείως αποθαρρυντικά. Να βαδίζουμε τον δρόμο του θελήματος του Θεού με ακράδαντη πίστη στη βοήθεια του Θεού, στο θαύμα.

Η Ελλάδα, παιδιά, ήταν μια μικρή χώρα, που δεν μπορούσε να συγκριθεί με τους γίγαντες εκείνης της εποχής, την Αγγλία, τις ΗΠΑ, τη Σοβιετική Ένωση, ούτε η δική της συμβολή με τη δική τους στην τελική νίκη. Η Ελλάδα ήταν μία φτωχή χήρα, που προσέφερε το δίλεπτό της, όλα όσα είχε. Και αυτό ήταν τόσο πολύ, ώστε να προκαλέσει τον παγκόσμιο θαυμασμό και να επηρεάσει τόσο εντυπωσιακά – σε σύγκριση με τα μέτρα της – την τελική έκβαση.

Σε εθνικό λουπόν επίπεδο ας μην ακούμε διάφορες φωνές που μας λένε να μην πηγαίνουν τα αγόρια στον στρατό, διότι δήθεν εξυπηρετούν έτσι τα συμφέροντα των μεγάλων. Ο καθένας μας με την προσωπική του θυσία γράφει την ιστορία του κόσμου. Και δεύτερον στον πνευματικό μας αγώνα να προσφέρουμε καθημερινά όλο τον εαυτό μας, τις φτωχές μας δυνάμεις για τον προσωπικό μας αγιασμό και τη δόξα του Θεού. Και τότε θα απολαμβάνουμε πλούσια την ευλογία του Θεού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, Η ιστορική σημασία του ελληνοϊταλικού και του ελληνογερμανικού πολέμου, σελ. 454-457.
2. Παπακωνσταντίνου Φ. Θεοφίλου, Η μάχη της Ελλάδος 1940-1941, Οργανισμός Εκδόσεων "Kabanias – Hellas", έκδ. β', συμπληρωμένη, Αθήναι 1971, Κεφ. 3ον: Σχέδια και προπαρασκευή: σελ. 69-77, Κεφ. 31ον: Η κρίσις της ιστορίας: 383-389, Κεφ. 32ον: Απολογισμός: 391-396.